

Yttrande över betänkandet "Översyn av insatser enligt LSS och assistansersättningen" SOU 2018:88

Förslag till beslut

att ställa sig bakom tjänsteskrivelsen, samt

att översända tjänsteskrivelsen som socialnämndens svar till kommunstyrelsen, samt

att paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har begärt socialnämndens yttrande över betänkandet "Översyn av insatser enligt LSS och assistansersättningen" SOU 2018:88.

Sammanfattningsvis anser socialförvaltningen att det är positivt om personlig assistans blir ett helt statligt ansvar, eftersom det dubbla huvudmannskapet medfört problem. Det finns dock risker att nya gränsdragningsproblem mellan stat och kommun uppstår i och med förslag om nya insatser, dessa risker bör så långt som möjligt undanröjas.

Sävsjö kommun vill påtala att ekonomisk kompensation är en förutsättning för genomförandet av föreslagen lagstiftning.

Ärendebeskrivning

Regeringen beslutade i maj 2016 att se över assistansersättningen i socialförsäkringsbalken och delar av lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade. Utredningen, allmänt kallad "LSS-utredningen", lämnade sitt betänkande till regeringen i december 2018.

När utredningen nu, efter över ett och ett halvt år, remitteras är det med vissa förbehåll. Regeringen har redan tagit ställning till att vissa förslag i utredningen inte är aktuella och begär därför inte in remissinstansernas åsikter när det gäller dessa förslag. Remissen omfattar därför inte de förslag som handlar om att begränsa möjligheterna till assistans för barn och för personer med stor och varaktig psykisk funktionsnedsättning, samt förslaget om en schablon om 15 timmar för "andra personliga behov" för personer med assistans.

En central del i utredningen är förslaget att staten ska ansvara för all personlig assistans. Det framgår att utredningen utifrån vissa utgångspunkter hellre skulle se att kommunen tog helhetsansvaret. Det skulle göra det enklare i och med att kommunen ansvarar för andra insatser enligt LSS. Anledningen till att slutsatsen ändå är att

staten bör ansvara är de särskilda förutsättningar som gäller för personlig assistans med bland annat de höga kostnaderna och den oro som detta skapar hos personer i behov av stöd, anordnare av assistans och kommunsektorn.

Socialförvaltningen håller med om att det delade huvudmannaskapet är problematiskt. Socialförvaltningen kan se fördelar med ett statligt huvudmannaskap. Ett samlat statligt huvudmannaskap för assistansen gör det enklare för enskilda att hantera och förstå till vem man ska vända sig och därtill slippa hamna i flera rättsprocesser samtidigt vid avslag. En statlig assistans kan bidra till en enhetlig bedömning.

Några andra punkter i betänkandet är:

Kapitel 5 Bostaden

I betänkandet föreslås att en ny insats ska finnas inom LSS, kallad ”personlig service och boendestöd”. Insatsen påminner delvis om den insats som redan finns inom SoL, boendestöd. Även om socialförvaltningen kan se fördelar med att boendestödsinsats kan ges under LSS paraply, så väcker ändå förslaget en del frågor. Hur ska boendestöd enligt LSS beviljas jämfört med boendestöd inom SoL?

Vi är tveksamma till att insatsen även ska gälla personer som bor i gruppbostad eller servicebostad och anser att deras behov även fortsättningsvis ska tillgodoses inom boendet. Vi anser att det kan komma att leda till svårigheter i bedömningen vid handläggning. Det kan även skapa dubbla kostnader för kommunen genom både boendepersonal samt boendestödspersonal.

Olika boendeformer inom LSS

Hur ska formerna ”gruppbostad” och ”servicebostad” definieras? Finns det fördelar med att i ett trapphus samla 8-10 boende som får stöd av personal som finns i en av lägenheterna? Betänkandet berör egentligen inte detta så mycket, men socialförvaltningen ser att det kan finnas fördelar med det.

Kapitel 6 Barn och familj

Socialförvaltningen anser att det är rimligt att verka för att korttidstillsyn för funktionshindrade i samband med skolgång ska vara en del av skollagen.

Utredningens principiella ståndpunkt är att en integrerad verksamhet för ett livslångt lärande borde vara en självklarhet också när det gäller barn och unga med funktionsnedsättning för att möjliggöra att deras förmågor utvecklas och bibehålls.

Det ingår inte i utredningens uppdrag att föreslå förändringar av skollagen, men man tycker ändå att skollagen bör ses över på denna punkt. Socialförvaltningen delar denna åsikt. I väntan på en förändrad skollag bör dock inte insatsen byta namn till ”förlängd utbildning i fritidshem”. Det blir förvirrande att erbjuda ”utbildning” inom ramen för LSS och därför mer lämpligt att det kan fortsätta kallas för ”korttidstillsyn” fram till dess att skollagen ändras.

Kapitel 8 Sysselsättning

Enligt betänkandet ska rätten till habiliteringsersättning föras in i lag.

Socialförvaltningen delar bedömningen, men tycker också att det kan finnas skäl att reglera storleken på habiliteringsersättningen så det blir lika i landet. Varken

aktivitetsersättning, barnbidrag eller riksnormen för försörjningsstöd varierar på grund av bostadsort.

Kapitel 10 Personligt utformat stöd i det dagliga livet

I betänkandet föreslås att den enskilde alltid ska ha möjlighet att välja bort hjälpmedel för att i stället få hjälp av en personlig assistent. Undantag görs endast vid dubbelassistans, den enskilde kan inte välja bort hjälpmedel och i stället välja att få hjälp av dubbla assistenter. Socialförvaltningen tycker att detta är felaktigt. Den som har behov av rullstol ska inte kunna kräva att bli buren av en assistent, för att den inte vill använda lämpligt hjälpmedel.

Kapitel 11 Ansvarsfördelning mellan kommun och stat

Sävsjö är ifrågasättande till att kostnaderna för de 20 första timmarna ska ligga på kommunen som inte har beslutsrätt eller påverkan över besluten. När kommunen inte längre ansvarar för beslut där det grundläggande behovet understiger 20 timmar framstår det som märkligt att ett kostnadsansvar skulle kvarstå hos kommunen. Huvudregeln måste vara att den myndighet som ansvarar för beslutet om en insats ska också bära kostnadsansvaret för verkställandet.

Kapitel 12 Kommunens ansvar för privata assistansanordnares sjukfrånvaro

I betänkandet föreslås att nuvarande regler om att kommunen ska ansvara för privata assistansanordnares sjuklönekostnader tas bort. Detta är positivt. Däremot ifrågasätter socialförvaltningen förslaget att reglera hur kommunens ansvar ska hanteras. I betänkandet föreslås att kommunen ska vara skyldig att omedelbart ställa upp med vikarie och att erbjuda den enskilde hjälp enligt nivån i LSS om den privata assistansanordnaren misslyckas med detta. Här föreslås att kommuner blir ett extra skyddsnät för privata assistansanordnare fullt ut och enligt bestämmelserna i LSS. Det kan, särskilt för små kommuner, vara ett omöjligt uppdrag.

Beslutsunderlag

1. Remissmissiv SOU 2018:88
2. Översyn av insatser enligt LSS och assistansersättningen

Lillemor Hultqvist

Linda Björk

Funktionschef IFO

Socialchef

Jomana Darwish

TF funktionschef FO